

Specializuoti teismai - Ispanija

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([es](#)) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

1978 m. Ispanijos Konstitucijos 117 straipsnyje nustatyta, kad teismų sistema ir veikla grindžiama unifikuoto teisingumo principu.

Pagal Ispanijos teismų sistemą bendrosios kompetencijos teismai skirstomi į penkias teiseņas: civilinę, baudžiamąją, administracinę, socialinę ir karinę.

Ispanijoje nėra specializuotos teiseņas, tačiau galima pažymėti, kad pagal nurodytas teiseņas sukurti konkrečių sričių specializuoti teismai. Pavyzdžiui, teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, komerciniai teismai, kalėjimų priežiūros arba nepilnamečių teismai. Šie teismai yra bendrosios kompetencijos teismai, tačiau jų specializacija – konkrečių sričių bylos.

Specializuoti teismai

Organiniame teismų įstatyme nustatyti šie specializuoti teismai:

KOMERCINIAI TEISMAI

Komerciniai teismai, veikiantys nuo 2004 m. rugsėjo 1 d., – tai specializuoti teismai. Jie vykdo civilinę teiseņą.

TERITORINĖS RIBOS

Paprastai kiekvienoje provincijoje yra vienas ar keli komerciniai teismai, kurių jurisdikcija apima visą provinciją, o būstinė yra jos sostinėje.

Jie taip pat gali būti įsteigti ne provincijos sostinėje, bet kituose miestuose, jeigu taip rekomenduojama atsižvelgiant į gyventojų poreikius, pramoninių ar komercinių centrų buvimą ir ekonominę veiklą, kiekvienu atveju nustatant teismų jurisdikcijos sritį.

Gali būti steigiami komerciniai teismai, kurių jurisdikcija išplečiama dviem ar daugiau tos pačios autonominės srities provincijų.

JURISDIKCIJA

Komerciniai teismai nagrinėja bylas dėl **nemokumo**, kaip nustatyta šį klausimą reglamentuojančiame įstatyme.

Komerciniai teismai taip pat nagrinėja civilinei teiseņai priskiriamus klausimus, įskaitant, be visų kitų, ieškinius, susijusius su nesažininga konkurencija, pramonine nuosavybe, intelektine nuosavybe ir reklama, taip pat visus klausimus, vykdančią šią teiseņą kylančius pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojamos verslo ir kooperatinės bendrovės.

Komercinių teismų jurisdikcija apima **užsienio teismų sprendimų ir kitų teismo ir arbitražo nutarimų pripažinimą ir vykdymą**, jeigu jie susiję su komercinių teismų jurisdikcijai priskiriamais klausimais, nebent pagal tarptautinių sutarčių ir kitų tarptautinių teisės aktų nuostatas jurisdikcija priskiriama kitam teismui.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, kuriuos komerciniai teismai priėmė pirmojoje instancijoje, teikiami provincijos teismams, išskyrus nemokumo srityje priimtus sprendimus, kuriuose sprendžiami darbo klausimai, – specializuotis šioje srityje turi vienas ar keli provincijos teismo skyriai, kaip nustatyta Organinio teismų įstatymo 98 straipsnyje.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

BENDRIJOS PREKIŲ ŽENKLŲ TEISMAI

Bendrijos prekių ženklų teismai (*Juzgados de Marca Comunitaria*) – tai Alikantės teritorijoje įsteigti komerciniai teismai, kurių jurisdikcijai priklauso pirmojoje instancijoje nagrinėti išskirtinai visas tas bylas, kurios iškeltos pagal 1993 m. gruodžio 20 d.

Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklų ir 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino nuostatas.

Šių teismų jurisdikcija apima visą valstybės teritoriją.

Šie teismai yra civilinės teisenos sistemos dalis.

Be to, Alikantės provincijos teismo specializuotas skyrius ar skyriai antrojoje instancijoje išimtinai taip pat nagrinėja visus apeliacinius skundus, nurodytus 1993 m. gruodžio 20 d. Europos Sąjungos Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklų 101 straipsnyje ir 2001 m. gruodžio 12 d. Europos Sąjungos Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino. Šių teismų jurisdikcija vykdoma šiuos įgaliojimus išplečiama visoje šalies teritorijoje; tik šiais tikslais teismai vadinami Bendrijos prekių ženklų teismais.

KALĖJIMŲ PRIEŽIŪROS TEISMAI

Kalėjimų priežiūros teismai (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) vykdo Bendrajame kalėjimų įstatyme nustatytą jurisdikciją, susijusią su laisvės atėmimo bausmių ir saugumo priemonių vykdymu ir teismų vykdoma kalėjimų valdžios drausminių funkcijų kontrole, ginant kalėjimuose esančių kalinių teises ir privilegijas, ir su kitais įstatyme nustatytais klausimais. Šie teismai yra baudžiamosios teisenos sistemos dalis.

TERITORINĖS RIBOS

Kiekvienoje provincijoje yra vienas ar keli kalėjimų priežiūros teismai, vykduojantys baudžiamąją teisena.

Madrid mieste yra vienas ar keli centriniai kalėjimų priežiūros teismai (*Juzgados Centrales de Vigilancia Penitenciaria*), kurių jurisdikcija apima visą Ispaniją.

JURISDIKCIJA

Kalėjimų priežiūros teismai vykdo Bendrajame kalėjimų įstatyme nustatytą jurisdikciją, susijusią su laisvės atėmimo bausmių ir saugumo priemonių vykdymu ir teismų vykdoma kalėjimų valdžios drausminių funkcijų kontrole, ginant kalėjimuose esančių kalinių teises ir privilegijas, ir su kitais įstatyme nustatytais klausimais.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, kuriuos priėmė provincijos kalėjimų priežiūros teismai, teikiami provincijos teismams.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

NEPILNAMEČIŲ TEISMAI

TERITORINĖS RIBOS

Kiekvienoje provincijoje yra vienas ar daugiau nepilnamečių teismų (*Juzgados de Menores*), kurių jurisdikcija apima visą provinciją, o būstinė yra jos sostinėje.

Madrid mieste yra vienas centrinis nepilnamečių teismas (*Juzgado Central de Menores*), kurio jurisdikcija apima visą Ispaniją ir kuris nagrinėja bylas, jam priskiriamas pagal teisės aktus, kuriais reglamentuojama nepilnamečių baudžiamoji atsakomybė.

JURISDIKCIJA

Nepilnamečių teismai kompetentingi nagrinėti nusikaltimus ir nusižengimus, kuriuos padarė 14–18 metų asmenys.

Nepilnamečių teismų teisėjai vykdo įstatymuose nustatytas funkcijas, susijusias su nepilnamečiais, padariusiais įstatymuose prie nusikaltimo ar nusižengimo priskiriamas veikas, ir bet kokias kitas su nepilnamečiais susijusias funkcijas, jiems priskiriamas pagal teisės aktus.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, kuriuos priėmė provincijos nepilnamečių teismai, teikiami provincijos teismams.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

TEISMAI, KURIUOSE NAGRINĖJAMOS SMURTO PRIEŠ MOTERIS BYLOS

TERITORINĖS RIBOS

Kiekvienoje srityje yra vienas ar daugiau teismų, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), turinčių jurisdikciją visoje srities teritorijoje; jų būstinė yra srities sostinėje. Teismų pavadinime nurodomas savivaldybės, kurioje jie įsteigti, pavadinimas.

Teisminėse apygardose, kuriose yra tik vienas pirmosios instancijos ir ikiteisminių tyrimų teismas (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*), šis teismas nagrinėja teismų, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, jurisdikcijai priskiriamas bylas.

Šie teismai yra civilinės teisenos sistemos dalis.

JURISDIKCIJA

Teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, visais atvejais laikydami Baudžiamojo proceso įstatyme nustatytą procedūrą, pagal jame nurodytus ieškinius, be visų kitų klausimų, yra kompetentingi baudžiamąja tvarka:

- nagrinėti bylas, kuriose reikalaujama baudžiamosios atsakomybės už Baudžiamojo kodekso dalyse nurodytus nusikaltimus, susijusius su žmogžudyste, abortu, sužalojimu, vaisiaus sužalojimu, laisvės atėmimu, moraline sveikata, seksualine laisve, ar bet kokius kitus nusikaltimus, padarytus smurtaujant ar bauginant, jeigu jie padaryti prieš esamą ar buvusią sutuoktinę arba moterį, panašiais jausminiais ryšiais šiuo metu ar praeityje susijusių su nusikaltimą padariusiu asmeniu, net jei jie negyvena kartu, taip pat prieš savo palikuonis, sutuoktinės ar partnerės palikuonis arba nepilnamečius ar neįgalius asmenis, kurie gyvena su nusikaltimą padariusiu asmeniu arba kurių atžvilgiu sutuoktinė ar partnerė vykdo tėvų valdžią, kurių globa, rūpyba, faktinė priežiūra ar apgyvendinimas jai paskirti, jeigu taip pat yra įvykdytas smurtas lyties pagrindu;
- nagrinėti bylas, kuriose reikalaujama baudžiamosios atsakomybės už bet kokius nusikaltimus, kuriais pažeidžiamos šeimos teisės ir pareigos, kai nukentėjusysis yra bet kuris pirmesniame punkte nurodytas asmuo;
- priimti atitinkamus nutarimus dėl nukentėjusių asmenų apsaugos, nepažeidžiant globos teisėjui suteiktų įgaliojimų.

Teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, visais atvejais laikydami Baudžiamojo proceso įstatyme nustatytą procedūrą, pagal jame nurodytus ieškinius yra kompetentingi civiline tvarka, be visų kitų, nagrinėti šiuos klausimus:

- giminystės, motinystės ir tėvystės;
- santuokos pripažinimo negaliojančia, gyvenimo skyrium (separacijos) ir santuokos nutraukimo;
- tėvų ir vaikų santykių;
- prašymo leisti įvaikinti.

Teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, turi išskirtinę jurisdikciją vykdyti civilinę teisena, vienu metu susidarius šioms aplinkybėms:

- vykstant civiliniam procesui, kuriame nagrinėjamas bet kuris pirmesnėje dalyje nurodytas klausimas;
- kuriai nors civilinio proceso šaliai patyrus smurtą lyties pagrindu;
- kurią nors civilinio proceso šalį kaltinant vykdžius, kursčius ar teikus būtiną pagalbą vykdant smurtą lyties pagrindu;
- teisme, kuriame nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, pradėjus baudžiamąjį persekiojimą dėl nusikaltimo ar nusižengimo, padaryto smurtaujant prieš moterį, arba priėmus nutarimą dėl smurtą lyties pagrindu patyrusios aukos apsaugos.

Kai teisėjas mano, kad veikos, su kuriomis jis aiškiai supažindintas, nėra smurtas lyties pagrindu, jis gali atmesti ieškinį ir perduoti jį nagrinėti kompetentingam teismui.

Visais šiais atvejais tarpininkavimas draudžiamas.

APELIACINIAI SKUNDAI

Įstatyme nustatyti apeliaciniai skundai dėl sprendimų, priimtų provincijos teismų, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos, teikiami provincijos teismams.

Kiti Organiniame teismų įstatyme (OTI) nustatyti apeliaciniai skundai gali būti teikiami jame nurodytais atvejais.

SPECIALIZUOTI ORGANAI, SUKURTI BENDROSIOS TEISMŲ TARYBOS LEIDIMU

Ispanijoje specializuoti teismai, kurie nedaro poveikio unifikuoto teisingumo principui, nes yra penkių teisenų dalis, gali būti steigiami ne tik pagal konkretų Organinį teismų įstatymą (taip steigiami komerciniai teismai, nepilnamečių teismai arba teismai, kuriuose nagrinėjamos smurto prieš moteris bylos), bet juos pagal specializaciją taip pat gali steigti Bendroji teismų taryba, kaip

nurodyta minėto įstatymo 98 straipsnyje (šeimos teismus (*Juzgados de Familia*), teismus, kuriuose nagrinėjamos nuosavybės teisių atėmimo bylos, (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) arba sprendimų įgyvendinimo teismus (*Juzgados de Ejecutorias*).

Kiti specializuoti teismai

1978 m. Ispanijos Konstitucijos 117 straipsnyje nustatyta, kad teismų sistema ir veikla grindžiama unifikuoto teisingumo principu.

Šis principas reiškia, kad yra bendra jurisdikcija, priskiriama vienam teisėjų, priklausančių bendrosios kompetencijos teismams, korpusui.

Tačiau Konstitucijoje nustatyta, kad yra keli specialūs teismai. Šie teismai visiškai nepriklausomi ir nešališki, jie visiškai vadovaujasi teisės aktais.

Tokie teismai – tai:

KONSTITUCINIS TEISMAS

Ispanijos Konstitucinis Teismas nepriklauso bendrosios kompetencijos teismams, bet teismo statusas jam suteiktas pagal 1978 m. Ispanijos Konstitucijos 159 straipsnį.

Tai nepriklausoma aukščiausia institucija, kurioje aiškinama Konstitucija ir kurios sistema unikali, o jurisdikcija apima visą valstybės teritoriją.

SUDĖTIS

Konstitucinį Teismą sudaro dvylika teisėjų, kuriuos skiria karalius, keturis iš jų – Deputatų Rūmų siūlymu, priimamu trijų penktadalių narių balsų dauguma, keturis – Senato siūlymu, priimamu tokia pat balsų dauguma, du – vyriausybės siūlymu, o du – Bendrosios teismų tarybos siūlymu. Teisėjai iš savo tarpo išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją.

JURISDIKCIJA

Konstitucinis Teismas įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka, be visų kitų klausimų, nagrinėja:

- skundus ir klausimus dėl įstatymų, normų ar įstatymų galią turinčių teisės aktų prieštaravimo Konstitucijai;
- skundus dėl piliečių teisių ir laisvių, nustatytų Konstitucijos 53 straipsnio 2 dalyje, pažeidimo;
- valstybės ir autonominių sričių arba autonominių sričių tarpusavio konstitucinius ginčus dėl kompetencijos;
- valstybės konstitucinių organų ginčus;
- tarptautinių sutarčių atitikties Konstitucijai klausimus.

Daugiau informacijos pateikiama: [Konstitucinis Teismas](#)

AUDITO RŪMAI

Audito Rūmai (*Tribunal de Cuentas*) – tai aukščiausia finansų priežiūros institucija, atsakinga už valstybės ir viešojo sektoriaus sąskaitų ir ekonomikos valdymo priežiūrą.

Audito Rūmai, nepažeidžiant jų jurisdikcijos, priklauso teisės aktų leidžiamajai valdžiai ir yra tiesiogiai pavaldūs Generaliniams Kortėsams.

SUDĖTIS

Audito Rūmus sudaro dvylika narių – auditorių (*Consejeros de Cuentas*); šešis skiria Deputatų Rūmai, šešis – Senatas. Kaip ir teisėjams, jiems taikomi nepriklausomumo, nepašalinamumo ir nesuderinamumo principai.

FUNKCIJOS

Audito Rūmams paskirtos dvi funkcijos:

- finansų priežiūros (išorinės, nuolatinės ir vartojimo priežiūros) funkcija – tikrinama, ar ekonominė ir finansinė viešojo sektoriaus veikla atitinka teisėtumo, veiksmingumo ir ekonomiškumo principus;
- jurisdikcinė funkcija – vykdomas procesas, kuriame vertinama fiskalinė atsakomybė, tenkanti už valstybės turto, kapitalo ar išdo vekselių tvarkymą atsakingiems asmenims, ir siekiama atlyginti nuostolius, padarytus neteisėtai pasisavinus valstybės lėšas, neteisėtai, neišsamiai pagrindus arba visiškai nepagrindus jų panaudojimo, arba nuostolius, padarytus dėl kitų prižasčių ar veiksmų.

Daugiau informacijos pateikiama: [🔗 Audito Rūmai](#).

PAPROČIŲ TEISMAI

Konstitucijos 125 straipsnyje papročių teismai pripažįstami kaip viena iš visuomenės dalyvavimo vykdam teisingumą formų.

Organinio teismų įstatymo 19 straipsnyje papročių teismais pripažįstami šie teismai: teismas, kuriame nagrinėjami Valensijos baseino vandenų klausimai) (*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*), ir Mursijos pasitikėjimą turinčių asmenų taryba (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*).

TEISMAS, KURIAME NAGRINĖJAMI VALENSIJOS BASEINO VANDENŲ KLAUSIMAI

Šis teismas veikia Valensijos teritorijoje.

Jį sudaro aštuoni ūkininkų patikėtiniai, kuriuos demokratiškai renka Valensijos derlingo regiono (*Huerta Valenciana*) valdytojai, o į jo jurisdikciją įeina teisingas vandens skirstymas įvairiems žemės ūkio paskirties žemės savininkams, valdytojams kylančių faktinių klausimų sprendimas ir atitinkamų sankcijų taikymas pažeidus Drėkinimo taisykles (*Ordenanzas de Riego*).

MURSIJOS PASITIKĖJIMĄ TURINČIŲ ASMENŲ TARYBA

Pasitikėjimą turinčių asmenų taryba (*Consejo de Hombres Buenos*) kaip institucija – Mursijos derlingo regiono aukščiausiojo teisingumo organas – įsteigta ir reglamentuojama nuo 1849 m. Tarybą sudaro pirmininkas, sekretorius ir penki nariai.

Mursijos pasitikėjimą turinčių asmenų taryba viešus posėdžius rengia kiekvieną ketvirtadienį savivaldybės posėdžių salėje ir kiekvieną ginčą išsprendžia tos dienos posėdyje arba ne vėliau kaip kitame posėdyje. Sprendimai priimami balsų dauguma, nors balsams pasidalijus po lygiai lemiamas yra pirmininko balsas. Sankcijos, kurias skiria Mursijos pasitikėjimą turinčių asmenų taryba, yra tik piniginės. Šio teismo sprendimai galutiniai, nekeičiami ir vykdomi.

Daugiau informacijos pateikiama: [🔗 Pasitikėjimą turinčių asmenų taryba](#).

Susijusios nuorodos

[🔗 Ispanijos Bendroji Teismų Taryba](#)

[🔗 Ispanijos Konstitucinis Teismas](#)

[🔗 Ispanijos Audito Rūmai](#)

[🔗 Ispanijos Papročių Teismai](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 12/03/2019